

Sprawozdanie merytoryczne z realizacji projektu pt. Projekt edukacyjny

Przestrzeń wokół nas.

Zgodnie z umową nr WFOŚ/D/769/352/2012

Organizator:

Nadbałtyckie Centrum Kultury w Gdańsku

Współorganizatorzy:

Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego – Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Wydział Architektury Politechniki Gdańskiej, Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku, Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych, Centrum Informacji i Edukacji Ekologicznej w Gdańsku

Partnerzy:

Pomorska Izba Architektów RP

„Przestrzeń wokół nas” to projekt mający na celu stworzenie nowatorskiego zestawu narzędzi edukacyjnych z zakresu nauczania o przestrzeni. Kierowany jest przede wszystkim do nauczycieli i uczniów klas 4-6 oraz osób oddziałujących na tę grupę w ramach form edukacji nieformalnej.

Projekt składa się z kilku komponentów. Jego podstawą, do której nawiązywały inne działania, jest „Pomorskie ABC przestrzeni – ilustrowany słownik dla dzieci kl. 4-6” w wersji elektronicznej. Słownik (opublikowany w internecie w lutym 2013 r.) zawiera hasła odnoszące się do podstawowych pojęć z zakresu architektury, urbanistyki i planowania przestrzennego oraz pojęciami związanymi z uwarunkowaniami i wartościami przyrodniczymi, charakterystycznymi dla przestrzeni woj. pomorskiego. Hasła zawarte w słowniku przyporządkowane zostały trzem kategoriom: „Przestrzeni kształtowanej przez naturę”, „Przestrzeni kształtowanej przez człowieka”, oraz kategorii „Wspólnej” dla obu rodzajów przestrzeni.

W celu jak najszerzej popularyzacji słownika oraz uczynienia z niego narzędzia interaktywnego stworzyliśmy(w kwietniu 2013 r.) stronę internetową www.przestrzen.eu z bazą haseł do samodzielnej rozbudowy. Hasło dodać należy poprzez zakładkę „Zaproponuj hasło”; można tam także dołączyć ilustrację lub zdjęcie.

Na stronie internetowej znajduje się również blog prezentujący nasze działania. Umieszczone są na nim materiały edukacyjne, które przydatne będą podczas zajęć lekcyjnych, zarówno w szkole, jak i poza nią m.in. scenariusze lekcji nagrodzonych w konkursie „Przestrzeń wokół nas”, przybliżające uczniom podstawowe zagadnienia związane z przestrzenią i krajobrazem. Obejrzeć tu też można powiązane z konkursem lekcje pokazowe on-line. W internecie stworzyliśmy także profil na Facebooku pt. „Przestrzeń wokół nas”.

W lutym 2013 r. ogłosiliśmy konkurs na projekt działań edukacyjnych pt. „Przestrzeń wokół nas”, mający na celu m.in. promocję działań w zakresie podnoszenia jakości środowiska i promocję edukacji przestrzennej. Na konkurs wpłynęło 15 prac, z czego 11 spełniło warunki formalne i zostało zakwalifikowane do dalszej oceny. W konkursie rozstrzygniętym w

dn. 15 kwietnia 2013 r. Komisja Konkursowa postanowiła nie przyznać pierwszej nagrody, lecz za to przyznać dwie równorzędne nagrody drugie oraz dwie równorzędne nagrody trzecie oraz trzy wyróżnienia. Wszystkie prace konkursowe były na wysokim poziomie i mamy nadzieję, że wykorzystane zostaną w pracy dydaktycznej z dziećmi.

Uroczyste wręczenie nagród miało miejsce w dniu 24.04.2013 r. w Ratuszu Staromiejskim w Gdańsku, siedzibie NCK, podczas konferencji *Przestrzeń wokół nas*. Dyplomy wręczał Przewodniczący Pomorskiej Okręgowej Rady Izby Architektów, która ufundowała nagrody finansowe w konkursie. Następnie laureaci poproszeni zostali o przedstawienie zwycięskich projektów.

W konferencji *Przestrzeń wokół nas*, która odbyła się w dniu 24.04 2013 udział wzięli nauczyciele szkół podstawowych z województwa pomorskiego. Jednym z punktów jej programu była prezentacja ilustrowanego słownika „Pomorskie ABC przestrzeni” oraz strony www.przestrzen.eu. Następnie odbyła się, nieco prowokacyjnie zatytułowana, dyskusja panelowa: „Po co komu edukacja przestrzenna?” z udziałem ekspertów: architektów, edukatorów, nauczycieli i przedstawicieli organizacji ekologicznych. W drugiej części konferencji przeprowadzone zostały cztery równoległe bloki warsztatowe: „Podaj cegłę, czyli słodki smak architektury” (warsztat pokazowy dla nauczycieli z udziałem dzieci), „Przewodnik po architekturze codziennej”, „Postrzeganie przestrzeni architektonicznej” oraz „Poznajemy nasze drzewa i krzewy”. Na zakończenie konferencji uczestnicy poszczególnych warsztatów spotkali się, aby wymienić się wrażeniami i doświadczeniami.

Aby rozpowszechnić rezultaty projektu zorganizowaliśmy piknik edukacyjno-artystyczny „Przestrzeń wokół nas”. Piknik realizowany był w dwóch odsłonach. Pierwsza miała miejsce 18 maja 2013 r. podczas Nocy Muzeów. Zaprosiliśmy zwiedzających do zapoznania się z przestrzeniami będącymi pod opieką Nadbałtyckiego Centrum Kultury poprzez gry, zabawy, warsztaty i zwiedzanie zakamarków Ratusza Staromiejskiego i Centrum św. Jana. W ramach wydarzenia odbyły się m.in. warsztaty „Klockologia” oraz gra miejska „Zobaczyć na nowo”. Naprzeciwko Ratusza Staromiejskiego na jeden dzień powstało też „Leśne Miasteczko”, przygotowane przez Kaszubski Park Krajobrazowy. Podczas drugiej części pikniku edukacyjnego, zrealizowanej 5 czerwca 2013 r., przeprowadzone zostały warsztaty z kształtowania terenów zielonych. W ich efekcie przy Ratuszu Staromiejskim powstał ogródek kwiatowo-warzywny, którym opiekują się dzieci z sąsiadującego z Ratuszem Przedszkola im. Panienki z Okienka.

Popularyzacji „Ilustrowanego słownika dla dzieci kl. 4-6 – Pomorskie ABC przestrzeni oraz konkursu na projekty edukacyjne, służyć miały także, przeprowadzone w czerwcu 2013 r, trzy lekcje pokazowe on-line, jedna w szkole („Poznajemy style architektoniczne”), na podstawie Słownika, i dwie w terenie („Mali architekci” oraz „Mój ślad”), oparte o scenariusze nagrodzone w konkursie. Lekcje zostały sfilmowane i umieszczone, wraz ze scenariuszami i innymi materiałami edukacyjnymi, na stronie internetowej www.przestrzen.eu.

Przebieg całego projektu dokumentuje e-publicacja pt. „Pomorskie ABC przestrzeni” dostępna pod adresem internetowym:

http://przestrzen.eu/wp-content/uploads/2013/10/pomorskie_abc_mail.pdf

Informacje o dofinansowaniu projektu ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku. zostały umieszczone w każdej notce prasowej wysyłanej do mediów, w zaproszeniach na konferencję, w programie konferencji rozdawanym uczestnikom, na banerze internetowym na portalu Trojmiasto.pl, w materiałach promujących Noc Muzeów, na planszach tytułowych lekcji pokazowych, na stronie www.przestrzen.eu, na stronie www.NCK oraz współorganizatorów i partnerów projektu. Uczestnicy konferencji zostali poinformowani o dofinansowaniu projektu ze środków WFOŚIGW w Gdańsku. Sprawozdanie z realizacji projektu zostało upublicznione na stronie www.nck.org.pl oraz www.przestrzen.eu.

Wszystkie zaplanowane w harmonogramie projektu działania zostały zrealizowane.

Osiągnięte mierzalne rezultaty:

a/ efekty rzeczowe

1 konferencja (seminarium dla nauczycieli), w tym 4 warsztaty

1 konkurs na projekt działań edukacyjnych: 15 prac konkursowych, 24 uczestników

1 interaktywny portal internetowy

1 słownik „Pomorskie ABC przestrzeni – ilustrowany słownik dla dzieci kl. 4-6”

1 e-publicacja (poradnik dla nauczycieli)

3 lekcje pokazowe on-line

1 piknik edukacyjno – artystyczny, w tym 3 warsztaty

b/ liczba uczestników bezpośrednich:

uczestnicy konferencji/seminarium: 110

uczestnicy warsztatów: 165

uczestnicy lekcji pokazowych on-line: 40

uczestnicy Pikniku: 1500

Efekt ekologiczny

Projekt „Przestrzeń wokół nas” jest kierowany przede wszystkim do uczniów klas 4-6 oraz ich nauczycieli jak również osób oddziałujących na tę grupę w ramach form edukacji nieformalnej. Dzieci w ww. grupie wiekowej dysponują odpowiednim poziomem wiedzy i umiejętności by krytycznie odnieść się do otaczającej przestrzeni i wpływu człowieka na jej przekształcenia, jednocześnie zachowują dużą otwartość umysłu. Dzięki projektowi zwiększona została ich świadomość w zakresie specyfiki walorów przyrodniczych i kulturowych przestrzeni województwa pomorskiego i potrzeby ich ochrony. Poprzez dzieci przekazana w ramach projektu wiedza i wrażliwość może oddziaływać również na ich rodziny. Mamy zatem nadzieję, że w perspektywie długofalowej wzrośnie kontrola społeczna procesów przekształceń przestrzennych i wywołane nią ograniczenie zjawisk negatywnych

W ramach projektu powstały materiały z zakresu edukacji ekologicznej, które mogą być wykorzystane przez nauczycieli na zajęciach w szkole, jak i poza nią. Dzięki współpracy z Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku, planowana jest seria szkoleń dla nauczycieli z woj. pomorskiego poświęcona efektywnemu wykorzystaniu w nauczaniu powstałych narzędzi edukacyjnych (Słownika, portalu, scenariuszy lekcji etc). Współpraca partnerów projektu będzie kontynuowana.

Przyjęte rozwiązania dotyczące „Słownika przestrzeni” nie mają charakteru jednorazowego, dają szansę na stworzenie pomocy dydaktycznej aktualnej przez wiele lat, a w razie zaistnienia nowych zjawisk interaktywna platforma da możliwość jego doskonalenia i modyfikacji adekwatnie do bieżących potrzeb. Ponadto partycypacyjny charakter tego narzędzia pozwoli na włączenie do projektu – a zarazem pozyskanie dla idei edukacji przestrzennej - szerokiej grupy osób zainteresowanych jakością swojego otoczenia.

Promowanie nauki w szkołach, która obejmie wartości związane z krajobrazami i zagadnieniami ich ochrony, gospodarki i planowania jest jednym ze zobowiązań podjętych przez Państwo Polskie poprzez ratyfikację Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Ponadto, wśród celów perspektywicznych Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014 wskazano „podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa”.